

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 31. avgusta 2023 - Leto XXXIII, št. 35

stran 2

51. MEDNARODNA LIKOVNA KOLONIJA MLADIH

*DOMANJA EKIPA JE GVINILA S 4:2
stran 4*

*ROMANJE NA PUSZTACSATÁR
stran 5*

*GDA JE ŽE DRŪGO NEJ POMAGALO
stran 8*

51. MEDNARODNA LIKOVNA KOLONIJA MLADIH

Likovna kolonija v Šentjanžu na Koroškem je potekala od 20. do 25. avgusta. Tabora ustvarjanja so se udeležili učenci iz Italije, Avstrije, Slovenije in tudi dve učenki iz Porabja.

Organizatorji so pripravili pet likovnih delavnic, ki so potekale v dopoldanskih in tudi v popoldanskih urah. To so bile: digitalna grafika, digitalna fotografija, likovna umetnost – fraktalna risba, modni dizajn in tehnična postavitve razstav ter projekcije. Načrtovali so tudi različne popoldanske aktivnosti, na primer kopanje in šport.

V prvih dveh dneh so bili učenci razporejeni v štiri skupine in spoznali so digitalno grafiko in digitalno fotografijo. Naprej so se naučili, kako morajo fotografirati in na kaj morajo paziti pri fotografiranju. Dobili so nalogo, da v naravi poiščejo različne motive ter naredijo 10 fotografij, ki smo si jih ogledali po kosilu. Ob treh smo šli se kopat v jezero, kjer so se otroci zelo dobro zabavali. Po večerji smo imeli še možnost za šport, igrali smo odbojko, tenis, badminton in nogomet. Drugi dan so nadaljevali fotografiranje in

Udeleženci tabora so spoznali tudi tehniko batik.

vsak je moral narediti slike, ki so predstavljale črke njihovega imena. Po kosilu pa so dobili vpogled v delo fotografa, kako delati portrete v studiu in kako fotografirati dinamične slike v naravi. Po kopanju v jezeru smo zakurili ogenj ter spekli testo in penico. V sredo smo imeli likovno delavnico, kjer smo se naučili, kako je treba risati fraktalno risbo. Za učence in tudi za spremljevalce je bilo zelo zanimivo in so nastale različne, prekrasne risbe. V popoldanskih urah je bil načrtovan izlet, a smo si zaradi slabega vre-

mena ogledali film Ratatouille. Zvečer pa so morali otroci pripraviti obleko iz časopisa in enega izmed udeležencev oblačiti.

Predzadnji dan smo imeli posebno delavnico, in sicer modni dizajn, kjer smo obarvali blago z japonsko tehniko. Po barvanju bla-

Otroci so uživali na fotografski delavnici.

ga so morali otroci oblikovati obleke, ki bi jih radi nosili. Ta dan smo šli tudi k jezeru, kjer smo se malo osvežili. Po večerji smo spet zakurili ogenj ter pekli hrenovko, koruzo, sir in penico. Zelo lepo smo se imeli. Zvečer smo se pogovarjali s spremljevalci in ugotovili, da je bil ta teden res zlata priložnost tudi za nas spremljevalce. Tudi mi smo doživeli polno umetniških izzivov in spoznali izjemne osebe, ki so nam pomagale cel teden.

Zadnji dan dopoldne smo imeli še eno delavnico, kjer smo se naučili, kako je treba tehnično postaviti razstavo in projekcijo. Popoldne je potekala sklepna prireditev 51. mednarodne likovne kolonije mladih v Šentjanžu na Koroškem, odprli so razstavo likovnih izdelkov, ki so nastali na koloniji. Vsem učencem priporočam, da se prijavijo na likovno kolonijo, ker se na njej poleg umetnosti v vseh njenih odtenkih prepletajo tudi prijateljstvo, kulturna in jezikovna izmenjava, posebno pa še veselje in zabava. (Foto na 1. strani: Udeleženci tabora Hanna Wachter in Annabel Grebenar ob zaključku tabora s predsednico Zveze Slovencev na Madžarskem Andreo Kovács in spremljevalko Regino Labritz. Foto Viktorija Hanžek)

Regina Labritz

Poletni seminar učiteljev slovenskih šol v Italiji

Obiskali so tudi Porabje

Minuli teden je v Murski Soboti potekal poletni seminar, udeležilo se ga je 37 vzgojiteljev, učiteljev in profesorjev slovenskih šol v Italiji, ki so večinoma pripotovali s tržaškega območja, nekateri pa z goriškega in tudi iz Špetra v Benečiji. Zavod za šolstvo in ministrstvo za vzgojo in izobraževanje sta za udeležence seminarja v pokrajini med Muro in Rabo pripravila strokovno bogat program.

Udeleženci seminarja pred Dvojezično osnovno šolo Števanovci

V okviru seminarja, ki se je začel v ponedeljek in končal v petek, so v torek, 22. avgusta, udeleženci pripotovali v Porabje, kjer so obiskali obe dvojezični osnovni šoli, Dušan Mukič pa jim je v Slovenskem domu predstavil pripovedno izročilo Slovencev v Porabju. Poleg tega so si ogledali Monošter, obiskali Slovensko vzorčno kmetijo na Gornjem Seniku in tudi muzej železne zaves v Števanovcih.

Poleg strokovnega izobraževanja, v okviru katerega so se seznanili tudi z dvojezičnim šolstvom v Prekmurju in Porabju, so udeleženci

Dušan Mukič je seminaristom predstavil pripovedno izročilo Slovencev v Porabju.

seminarja spoznavali tudi prekmurske znamenitosti, med drugim Expano v Murski Soboti in stolp Vinarium v Lendavi. Profesor dr. Hottimir Tivadar z oddelka za slovenistiko Filozofske fakultete v Ljubljani jim je predstavil prekmurščino in knjižno slovenščino v Porabju in Prekmurju danes, srečali pa so se tudi s pisateljem Ferijem Lainškom.

Višja svetovalka za slovenske šole v Italiji Lara Pižent je pojasnila, da tovrstni seminarji potekajo vsako leto konec avgusta, pred začetkom novega šolskega leta, vedno pa ga pripravi druga enota zavoda za šolstvo. Tokrat je bila na vrsti murskosoboška enota, ki se je z organizacijo seminarja (program sta oblikovali predstojnica zavodove enote v Murski Soboti Darja Klemenčič Farič in višja svetovalka za narodnostno šolstvo na območni enoti Murska Sobota Valentina Novak) zelo izkazala, saj so udeleženci veliko izvedeli in tudi doživeli.

Silva Eöry

Foto Valentina Novak in Nikoletta Vajda

Zbornik ob osemdesetletnici največje morije

Pomurski muzej Murska Sobota že od leta 1990 neprekinjeno izdaja periodično publikacijo z naslovom Zbornik soboškega muzeja, ki prinaša članke, razprave in študije o temah, ki so povezane z raziskovalnim območjem ustanove. Še več, prispev-

gusta 1945). Namen urednice ni bil, da ustvari obsežno monografijo na temo druge svetovne vojne v Pomurju, temveč da osvetli nekatere nove vidike obravnavanega obdobja.

V prvi razpravi zbornika Sindi Časar piše o položaju učiteljstva v Prekmur-

ložaju prebivalstva ob prihodu Rdeče armade na Goričko in v Porabje, pri slednjem se je raziskovalec naslonil tudi na arhivske posnetke Radia Monošter.

Kot edina avtorica iz kroga Slovencev na Madžarskem je dopisna članica SAZU Marija Kozar - Mukič predstavila prizadevanja Avgusta Pavla za prekmurske Slovence med drugo svetovno vojno. »Kot sodelavec Muzeja Savaria je bil Pavel pozvan, da pregleda zbirko Prekmurskega muzejskega društva, ki je bilo ustanovljeno leta 1935 in je hranilo kar obsežno, raznoliko gradivo z območja Prekmurja,« je opozorila Metka Fujs in nadaljevala: »Zasluga Avgusta Pavla je, da vse to ni bilo odpeljano v Sombotel, temveč je ostalo v Murski Soboti. Postalo je baza gradiva našega muzeja, ki je bil ustavljen leta 1955.«

Letošnji zbornik prinaša tudi sezname, ki so zdaj prvič objavljeni. »Po zaslugi Attila Kovácsa je nastal seznam primorskih slovenskih kolonistov, naseljenih v okoličnem Lendavi, ki so jih leta 1942 internirali v taborišče v Šarvarju. Avtor objavlja tudi seznam Madžarov, ki so jih po koncu vojne kot 'povračilo' internirali v taborišči Hrastovec in Strnišče. Sama pa sem revidirala znanje o padlih rdečearmejskih v Prekmurju. Imeli smo podatke o pokopanih na murskosoboškem pokopališču – kjer počiva nekaj čez petsto sovjetskih vojakov –, poimensko pa smo jih poznali le nekaj čez dvesto. Zdaj so se odprli viri, med drugimi arhiv ruskega obrambnega ministrstva, tako smo lahko dopolnili ta seznam z več kot štiristo imeni,« nam je o obsežnih seznamih v zborniku povedala urednica.

Metka Fujs je prispevala še članek o posadki sestreljenega zavezniškega letala, ki so ji leta 2005 v Murski Soboti postavili spomenik, pri tem pa opozarja na napačen zapis imen članov posadke. Dr. Marjan Toš problematizira vprašanje romskega genocida (porajmos) med drugo svetovno

vojno in izpostavlja, da so na celotnem slovenskem ozemlju v Jugoslaviji le polovico ubitih Romov pokončali okupatorji, veliko jih je postalo žrtev tudi partizanskega nasilja.

»To so vsi zanimivi prispevki in res sem hvaležna avtorjem, ki so se dotak-

Zgodovinarica, nekdanja direktorica Pomurskega muzeja Metka Fujs: »K sodelovanju pri tokratnem zborniku sem povabila redne avtorje in nove raziskovalce.«

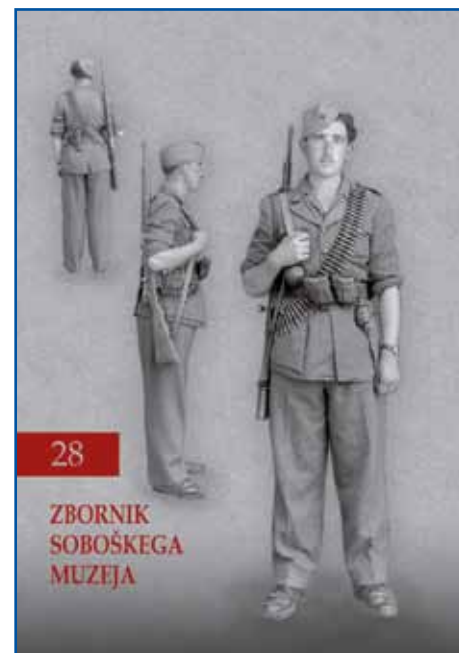
ki obravnavajo tudi zamejski prostor Porabja na Madžarskem in Radgonskega kota v Avstriji.

Tako je bilo tudi pri letošnjem 28. zborniku, ki je bil v celoti posvečen obdobju druge svetovne vojne v Pomurju. »Mineva osemdeset let od vojne, zato smo se odločili, da zberemo nove prispevke na to temo,« nam je v knjižničnem prostoru soboškega muzeja začela pripovedovati urednica publikacije, zgodovinarica Metka Fujs. »Veliko vsega je bilo že objavljenega na to temo, o čemer pričra tudi obsežna bibliografija na koncu zbornika. Ob mlajših raziskovalcih smo k sodelovanju privabili tudi tiste, ki so nekako od začetka naši avtorji. Publikacija torej ni le pregled nekaterih, ampak tudi skupno delo vseh raziskovalcev, ki redno pišejo v naš zbornik in se ukvarjajo z našo regionalno zgodovino.«

Najnovejši zbornik soboškega muzeja pritegne pozornost že s svojimi platnicami, na katerih vidimo jugoslovanskega partizana in sovjetskega vojaka, ki sta pozirala kot modela za podobo obeh kipov na soboškem Spomeniku zmage (odkritem 12. av-

gu med drugo svetovno vojno, medtem ko Jurij Štesl niza nove ugotovitve o začetkih odporniškega gibanja na območju, ki so ga leta 1941 priključili nazaj k Madžarski. Zanimivi so tudi prispevki, ki obravnavajo položaj cerkva med vojno: sodelavec Inštituta za narodnostna vprašanja (INV) dr. László Göncz se je posvetil delovanju in organiziranosti katoliške cerkve v Prekmurju, zgodovinarica Gordana Šövegeš Lipovšek in Tadeja Andrejek objavljata nova spoznanja o evangelizacijski vizitaciji na istem območju, medtem ko dr. Bogdan Kolar piše o vlogi salezijanskega dijaškega doma Martinišče v Murski Soboti.

V zborniku so predstavljeni tudi različni viri, med drugimi pisma Dobrovničana Janeza Varge, iz katerih je sodelavec INV dr. Attila Kovács izluščil njegove spomine na Prekmursko brigado (le-ta je sodelovala v sklepnih bojih na slovenskem ozemlju). Etnologinja Jelka Pšajd je za zbornik prispevala interpretacijo pisem vojaku Frančku Kšeli iz štajersko-pomurskih Kuršincev, ki je bil v nemško vojsko mobiliziran leta 1943. Darjan Lorenčič pa je zbral pričevanja o po-

Platnice letošnjega zbornika z modelom, ki je leta 1945 poziral za podobo kipa partizana na Spomeniku zmage. (Foto Zoltan Gerencser)

nili vseh teh tem in jih razdelali. Mislim, da zbornik ponuja res zanimivo branje tistim, ki raziskujejo ta področja. Lahko pa ga obračajo tudi vsi tisti bralci, ki jih zanima zgodovina in se želijo seznaniti s preteklostjo tega prostora,« je dejala urednica Metka Fujs, za konec pa povedala še o načrtih: »Naslednja številka zbornika je že v pripravi in bo posvečena nekim drugim temam. Ideja pa je, da bi vsaj do leta 2025 – torej do konca osemdesetletnice druge svetovne vojne – pripravili še eno tematsko številko na to temo. Do takrat bi bolj natančno predelali žrtve te vojne, ki jih do zdaj morda niti v arhivih nismo. To so na primer mobiliziranci iz tega prostora v madžarsko vojsko, o katerih zelo težko dobimo podatke. Imamo torej še nekaj tem, ki bi jih želeli raziskati, in tudi nekaj takih, ki so že zbrane in še niso prišle v objavo.«

Dušan Mukič,
sodelavec Inštituta
za narodnostna vprašanja

PREKMURJE

Gornji Petrovci

Občina Gornji Petrovci je proslavila svoj 26. občinski svetek. Na slavnostnem dñilejši občinske kotrige, steri je biu v kulturnom daumi v Stanjevcaj, je zbrane nagučo domanji župan Franc Šlihthuber. Med drugim je pravo, ka je ponosen (büszke) na tau, ka majo v občini napravleno vodovodno in šurkopasovno omrežje do vsakšoga rama.

Sledila je podelitev priznanj. Za častnoga občana so võrazglasili Vlada Časara iz Adrijanec, steri je biu rojeni 12. februara 1945 v Lucovi. On se je po zgotovljeni osnovni šauli v Murski Soboti võzašaulivo za strojnoga ključavničarja. Leta 1968 si je v Adrijancaj vredvzeu malo delavnico, v steroj je kak samostojni obrtnik duga lejta popravilo kmetijsko mehanizacijo in redo različne škeri za pavre. Tüdi potistom, ka je šau v penzijo je osto aktiven in rad ške gnesden pomaga lüstvi. Pet lejť je biu veški predsednik, od leta 1959 pa je aktiven tüdi kak gasilec.

Občinsko priznanje za leto 2023 so daubila tri prostovoljna gasilska družstva, za 90 lejť delovanja neradnovsko in stanjevsko, za 70 let pa PGD Košarovci. Priznanja so daubili ške: KUD Goričko Gornji Petrovci in Ženski pevski zbor Primož Trubar Križevci (za 30 let delovanja), KUD Srebrni breg Martinje (za 20 let delovanja), Društvo žena Kukeč za 20 let delovanja na družbenom in turističnomm področji, Športno društvo NK Križevci, stero letos slavi 60 let delovanja in ške Društvo za aktivno preživljanje prostega časa in razvoj Bumerang sreče za 10 let delovanja na socialnom in družabnom področji. Med dobitniki priznanj so bili ške Drago Abraham iz Peskovec za ohranjanje starodobne tehnike, posestvo Mala Rosa iz Stanjevec za uspešno delovanje na področji turizma pa ške umetnik Nikolaj Beer za dosežke na področji likovne umetnosti.

Silva Eöry

Tradicionalna fotbalska tekma

DOMANJA EKIPA JE GVINILA S 4:2

Moj padaš Tomo Köleš, steri dela za novine Vestnik in ma porabske korenje, me je pred par dnevi pazuvo. Pravo mi je, ka je biu pred kratkim pri svoji žlati v Slovenski vesi pa so njemi pravli, aj pride na

odborov sta bila glavni pri organizaciji član upravnoga odbora ŠD Slovenska ves Karel Dončec in član upravnoga odbora NK Šalovci Emil Balek. »Šalovčani smo se pred tem srečevali že s predstavniki raz-

Iztok Fartek. Pravla sta, ka stanjiva indasvejta tüdi letala po igrišči za fotbalsko labdo, tak ka njima je tüdi ob toj priliki dobro šlo žongleranje z njauv. »Čiglij je šlo za pajdaško tekmo, je bila tau rejsan ena

tüdi leko pohvalili, vej pa je za njihovo ekipo špilo 54-letni Zdravko Vuzem - Čiko, nekdešnji dober branilec, za steroga se je nekda sveta zanimu tüdi legendarni rovaški trener so-boške Mure Čiro Blažević (na

Sküpni kejť obej ekip

fotbalsko igrišče, vej pa de se v domanjom športnom centri odšpilala tradicionalna padaška fotbalska tekma med Športnim društvom Slovenska ves (Rábatótfalu SE) in Nogo-

ličnih vogrskih krajov. Inda svejta sta tau ške spodbujala oba rosaga. Ponavadi so tau bila celodnevna srečanja. Tak smo se prva šli nekam kaupat, te smo meli obed, zadvečarka

dobra pripravljalna tekma za obej fotbalski ekipi.« je ške oceno Tomo, steri se v tau razmej, vej pa se pri novinaj Vestnik s športnimi temami spravla. Špilalo se je tak, kak

žalost je letos mrau), po tiston, ka je Čiko fejst dobro pokrivo njegve napadalce. Jubilejna fotbalska tekma med šalovskimi in slovenskoveškimi fotbaleri naj bi bila drugo

Župana sta pokazala, ka znata žonglerati z labdo.

metnim klubom Šalovci. »Pa tau je nej bilau prvo paut, vej pa do drugo leto proslavili srebrni jubilej, 25 let sodelovanja fotbalerov iz Slovenske vesi in Šalovec,« mi je ške pravo Tomo. Fotbalska srečanja med omenjenima fotbalskima kluboma so ponavadi meseca augustuša, gnauk na eni, drgauč na drugi strani granice. Vküper s predsednikoma klubov in drugimi člani upravnih

smo odšpilali fotbalsko tekmo, večer pa je bila ške zabava s plesom,« je Tomoži raztolmačo Emil Balek in cujdau, ka gnesden samo ške tekme odšpilajo, s fotbaleri iz Slovenske vesi pa je tau zdaj bilau že 24-tič.

Na fotbalsko igrišče sta prišla druknivat (pauleg toga sta brnila prvo labdo na tekmi) tüdi obadva župana, monoštrski Gábor Huszár in šalovski

Fotbaleri iz Slovenske vesi in Šalovec so se do zdaj srečali že 24-krat.

je tau pri fotbali običajno, dvakrat po 45 minut. Ka je bilau vse v športnom düji pa je poskrbo birauv. Na velkom in šurkom igrišči so domanji fotbaleri včasi prejkvzeli pobudo in so meli vekši tau tekme labdo v svoji nogaj, kak tau fotbaleri radi pravijo. Če se je prvi polčas ške končo z rezultatom 0 : 0, je na konci ekipa Slovenske vesi zasluženo gvinila s 4 : 2. Pri NK Šalovci pa so se

leto 29. junijuša. NK Šalovci naj bi te proslavo 50 let svojoga obstoja, zatau do ob toj priliki pajdaško tekmo pauleg obej članskih ekip odšpilale tüdi mlajše selekcije obej klubov. Brodim, ka de tau en velki svetek in ške ena prilika za sodelovanje lüstva z obej strani granice. Fajn bi bilau, ka bi tej srečanj bilau vsakšo leto več.

Silva Eöry
Vsi kejpi Tomo Köleš

ROMANJE NA PUSZTACSATÁR

Porabski slovenski upokojenci so prvo paut meli organizirano prauško na Puztacsatár. Z avtobusom smo se pelali, lepau smo vküpprišli, kljub temu,

malo Vaugrov bilau na prauški. Zdaj smo tau dugo paut z busom naredli, depa smo od križišča pri Vaspöri pejški šli dale. Vej pa smo na prauški

skromna bila v cejlom svojom žitki. So pravli: »Zdaj je gé čakalna doba, probajmo ostaniti „mali“, ka je zdaj nej gé tak naleki. Vsakši ške „velki“ biti,

procesija, pri kateri je slovenski spejvo števanovski pevski zbor. Če rejsan je velka meša 15. augustuša, so te svetek svetili 20. augustuša, gda je

Slovenski penzionisti med vörniki

V Puztacsatári je mešo dariuvo sombotelski pomožni škof Szabolcs Benedek Fekete.

ka je v Monoštri buča bila 20. augustuša. Vse vküper nas je bilau 30. Kak se na romanji šika, smo na busi Boga molili in Marijine pesmi spejali. En par članov Cerkevnoega zbora Števanovci se je tó z nami pelalo, so nam pomagali spejvati. Puztacsatár je svetišče, posvečeno Devici Mariji, ki ohranja lübezen in spoštovanje naših prednikov. Cerkev je zgrajena v romanskem stili. V 18. stoletji sta škofa v Györi in Zagrebi es pripeljala vekšo skupino prauškarov. Na priprošnjo Device Marije je zaradi svete vode iz vretine ozdravelo veliko hüdo betežni (med njimi so ništrni kügo meli) lidi. Od takrat romajo na Puztacsatár tüdi Slovenci iz Porabja. Cerkev je posvečena vnebovzetji B.D. Marije, zatok ma svojo bučo na vólko mešo. Vsak romar pridobi v tem svetišči fizični in duševni mir, prečiščenost in vitalnost (életerót).

Po pauti so naši starejši člani pripovedjali, ka so uni tó odli na romanje v Puztacsatár, gda so eške mlade dekile bile. Z Gorenjoga Senika je dosta lüdi šlau pejški. Paut je dva dni držala, vnoči so v kakšnom škednji spali, zrankma so šli tadale pa nazaj ranč tak šlau. Na začetki 1960. lejt so bola Slovenci pa Rovati odili, te ešče

bili, te se pa šika pejški titi do cerkve, če ranč tak dosta nej, kak naši starci. Gda smo táprišli k cerkvi v Puztacsatár, je že dosta romarov bilau tam. Letos so dosta stolic vösklali, vsakši leko dojsédo, nej trbelo na zemli sedeti. Na žalost smo nej mogli vküp biti, vsakši je

Pri meši je spejvo števanovski cerkveni pevski zbor tó.

tam dojsédo, gé je mesto bilau. Pred sveto mešo stero je slüžo pomožni škof sombotelske püšpekije, smo si poglednoli staro cerkev pa Boga molili pred oltarom. Sveta meša je vanej bila, pri zozidanom oltari. Najvekši svetek in meša sta tü gé na den Marijinega vnebovzetja. Sveto mešo so darüvali Szabolcs Benedek Fekete, pomožni škof iz Sombotela. V predigi so gučali, kak je Devica Marija trplena pa

kralüvati nad drugimi. Dobro bi bilau poštvüvati enoga drugoga, biti pozoren do drugoga. Dobro bi bilo slediti peldi Marije.« Pri liturgiji je lepau spejvo števanovski cerkveni pevski zbor. Na konca meše so se pomožni škof vsakšoma zahvalili, steri so od daleč pri-

na Vogrskom državni svetek. Zatok so po procesiji blagoslovili nauvi krü. Pomožni škof so pravli, ka posvečeni krü pomeni enotnost – vzemite in gejte – tak so zaklüčili svoj govor. Marijin praznik se je končo s skupnim spejvanjom himne. Škof Fekete so po meši med nas prišli, dosta smo pripovedjali. So bili trnok prijazni. Njina neposrednost in prijaznost sta duhovno spodbujali romarje. Meli smo ške cajt, malo smo kauli gledali, poglednili cerkev, bučo. Bus je prišo po nas, smo se pelali na Bajánsenye na obed. Dobro gesti smo dobili v restavraciji Határcsárda. Malo smo počivali, pripovedjali, se družili. Naslednje smo šli v Šalovce na sladoled. Dobro nam spadnilo, ka je velka ica bila vanej. Pá smo eden lejpi den meli. Baug plati vsakšoma, steri se za nas trüdo, organiziro prauško. Hvala predsednici Marijani Fodor in predsedstvi. Za finančno pomauč se trno lejpo zavalimo Zvezi Slovencev na Madžarskem in Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Porabski slovenski upokojenci smo se vrnili domau z lejrimi spomini in z veseljem telesnega in duševnega očiščenja. Bilo je trno lejpo.

Po sveti meši se je začnila

na Vogrskom državni svetek. Zatok so po procesiji blagoslovili nauvi krü. Pomožni škof so pravli, ka posvečeni krü pomeni enotnost – vzemite in gejte – tak so zaklüčili svoj govor. Marijin praznik se je končo s skupnim spejvanjom himne. Škof Fekete so po meši med nas prišli, dosta smo pripovedjali. So bili trnok prijazni. Njina neposrednost in prijaznost sta duhovno spodbujali romarje. Meli smo ške cajt, malo smo kauli gledali, poglednili cerkev, bučo. Bus je prišo po nas, smo se pelali na Bajánsenye na obed. Dobro gesti smo dobili v restavraciji Határcsárda. Malo smo počivali, pripovedjali, se družili. Naslednje smo šli v Šalovce na sladoled. Dobro nam spadnilo, ka je velka ica bila vanej. Pá smo eden lejpi den meli. Baug plati vsakšoma, steri se za nas trüdo, organiziro prauško. Hvala predsednici Marijani Fodor in predsedstvi. Za finančno pomauč se trno lejpo zavalimo Zvezi Slovencev na Madžarskem in Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Porabski slovenski upokojenci smo se vrnili domau z lejrimi spomini in z veseljem telesnega in duševnega očiščenja. Bilo je trno lejpo.

Margit Čuk

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Invazija komarjev

Tašo leto še nej bilau, ka bi konca avgusta telko komarjev bilau v Železni županiji. Prejšnja lejta so tó bili, samo bola junija pa julija. Pa nej telko kak tau zdaj mamó, leko povejmo, ka tau je že invazija komarjev. Človek proto večera že ne more vanej ostati, zato ka ga zejo. Lagvo je še tau, ka je fejst vraučé, vsikši je v kratki rokavaj pa v kratki lačaj, tak ka komarji najdejo tisto mesto, gde nas leko škipnejo. Depa nej samo proto večera, tam gde je sejncia, pri gaušči cejli den šimijo kaulak človeka. Samo se tak leko branimo pa mamó mir, če se s sprejem nutpofudnemo.

Ta velka invazija je zavolo poplav nastala, v potokaj pa v rekaj je ta vnauga voda nej mogla tastečti, zavolo tauga je vövejala. Ta voda v več mejstaj še od tistoga mau tam stoji, komarji se pa tam mirno leko plaudijo.

Kak si leko pomagamo, ka leko delamo, aj nas komarji v meri njajo? Leko bi prajli, ka nédimó tavó, če smo vanej, te samo v dugi rokavaj, najbola pa tak, ka smo vsigdar namazani s kremov proti komarjem. Depa najbaukša rešitev bi bila, če bi vse komarje vničili. Tau bi najbola tak šlau, če bi s helikopterom poškopili tista mesta, gde se zdržavaajo. Tau bi bila edina rešitev, stera bi pomagala v tej situaciji. Tau so prepoznali železnožupanijski župani pa na te keden so v več vasaj prosili, naj škopijo s helikopterom. Na 29. avgust so v Molnászecsöd, Magyar-szecsöd, Szarvaskend, Döröške pa v Nagymizdó prosili škopljenje. Depa naraučili so v Rum, Rábahídvég, Püspökmolnári, Rábatötös, Zsennye, Ikervár, Kám, Alsóújlak pa ranč tak v Meggyeskovácsi tó. Najbaukše bi tau bilau, če bi komarje v vsakšoj vesi poškopili, depa tau nede šlau zavolo stroškov. Stau hektarov dolapoškopiti več kak petstau gezero forintov košta. Gnesden vasi za dosta bola potrejbne stvari nejmajo pejnež, nej ka bi zavolo komarjev telko leko vöplačali. Tak ka drügo nega, tam gde nedo škopili, tam mo se škrabali tadale.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Slovenija se je pridružila izjavi G7 o podpori Ukrajini

Slovenija se je pridružila izjavi skupine sedmih najbolj razvitih gospodarstev sveta (G7) o podpori Ukrajini v njenem boju proti ruski agresiji. Pri tem gre za izraz nadaljnje podpore Ukrajini in solidarnosti z njenim narodom. S pridružitvijo izjavi Slovenija »izkazuje solidarnost z Ukrajino pri njeni obsodbi vojaške agresije Rusije« in podporo »suverenosti, neodvisnosti in ozemeljske celovitosti države«, so na ministrstvu za zunanje in evropske zadeve prenesli izjavo zunanje ministric Tanje Fajon. Ta je v luči pomoči Ukrajine Sloveniji pri spopadanju s posledicami nedavnih poplav poudarila še, da je solidarnost med državama obojestranska. V okviru teh dvostranskih dogovorov bodo države Ukrajini zagotavljale varnostno pomoč in sodobno vojaško opremo za njene kopenske, letalske in pomorske sile.

Skupina OTP bo podarila 2,2 milijona evrov

Madžarska bančna skupina OTP je napovedala pomoč v poplavah prizadetim prebivalcem Slovenije. Nova KBM, banka SKB in matična madžarska banka OTP bodo skupaj donirale 2,2 milijona evrov. Skupina OTP bo skupna sredstva namenila Gasilski zvezi Slovenije, ki združuje vsa prostovoljna gasilska društva v državi, Gorski reševalni zvezi Slovenije, katere člani ob hudih naravnih nesrečah prostovoljno pomagajo na najzahtevnejših terenih, ter Rdečemu križu Slovenije za prebivalce krajev in občin, ki so ostali brez domov, ali pa so bili ti poškodovani in so neprimerni za bivanje. Kot so ob tem poudarili v OTP, sta banki SKB in Nova KBM takoj priskočili na pomoč tudi svojim zaposlenim, prizadetim v poplavah, in sicer z denarjem, možnostjo izrabe izrednega dopusta in povezavo zaposlenih, da sodelavcem pomagajo fizično, z materialnimi dobrinami ali začasnim bivališčem.

Mi trno dobre delavce mam

Kak nas je lepo, sončno vremen sprvajalo 15. avgusta, tak veselo, karažno pa flajnsno so brali, trgali lepau ozrejldjeno aronijo (fekete berkenye) slovenski penzionisti z domanjno držino vred pri verti, mladomi Lacini Lazari na Gorenjom Seniki. Gda sem taprišla, so že zadnji red brali, na sterom so trno lejpi grozdi véjsali z zrnastimi, črnimi zrnjami (jagodi), ka je oče mladoga verta Laci Lazar sam tü potrdo: »Tak je gé kak praviš, zdaj niše lejpe beremo, do tegamau smo zatok nej taše lejpe brali, ka je že fejs gausto gé,« mi tadale žmano pripovejda: »Leko damo hvalo tomi vrejmeni, dosta deža smo dobili, nej tak lagvoga pa zatok toplo tö geste, ka tomi trbej. Vlago, ico, tau vse želej, nej celau dosta, depa če bi v vodej stalo, bi nej dobro bilau. Tüj je tau sreča gé, ka spodi je potok pa doj potegne vodau, kauli je lejs, nega taše graube ice, nej, pa võtra nej. Lejpo mesto je gé, leko se vüpamo, ka mo duga lejta leko tau delali, če mo zdravdje meli. Zdaj je sin küpo eške en grünt, tam je tö zasado, depa zdaj že bole vej vse narediti, ka ka smo do tegamau sadili, smo nej znali tak ginau. Mi smo začnili tü v tauj krajini pa

smo nej tak ginau posadili kak bi trbölo, ka smo trno gausto posadili pa nega lufta znautra,

smo gé, ka koma leko pomoremo. Sok odavamo pa nikdar ne dojde. Mi trno dobre delav-

penzionistov nam na kratko tapovej: »Tretjo leto odimo es, gnes je nej najbaugše brati, fejs nagausti je gé pa fejs na visiko je tö zraslo. Pri tom tali je pa sreča bila, ka nam nej bilau vrauč, senco smo meli. Tü naprej je trno lejpi pauv, ka bola mlado gé, kaulivrat sunce dosegne, luft dobi. Zdaj majo že znauvič posadjeno, vüpamo se, ka de kleti že tisto tö rodilo. Depa zdaj smo tö dobro ladali, ka se te vejke fejs dájo dojpotegniti, eške tau sreča, ka se ne vtrgnejo. Grozdi lepau visijo doj, s tisti zrnje doj ščumijemo, nej s štinglini, nej listje, samo čisto zrnje je nütri gé, ka de tau vert včasik tavö pelo vödelat v Slovenijo. Tak, ka nas vert tö fejs pohvalo, ka dobro delamo, flajnsno delamo pa čisto. Gnes nas je 12, teuko zavölé dojde. Vsikši je redno delo, tak vidim, ka se vsikšomi vidlo. Veseli smo, ka smo leko prišli. Vsi pravimo, ka je tau važno, ka smo vküper gé, ka se leko družimo. Fajn smo se meli, vrejmen je nam tö dobro služilo. Verti se lepau zahalimo, ka nam je letos tü zavüpo, pa zatau tö, ka so nas pa tak lepau gorprijali.«

*Tekst Klara Fodor
Foto Tomaž Lazar*

Flajnsni slovenski penzionisti po končanom deli na dvauri verta, (s pravi kraj v drugom redej) oče verta Laci Lazar, vodja te skupine Marijana Kovač (z levvoga kraja v tretjom redej mladi, srečen vert Laci Lazar)

sunca nega tak, dosta sénce je. Zdaj je že na teuko prišlo, ka de trbölo te 4-5 lejt stare vejke vörezati, ka je staro gratalo, tisto več nema tašoga lejpora pauva. Ja, tau mo ge fejs mogo pomagati, ka uni službo tö majo, ge sam pa v penziji pa taše kaj rad pomorem. Zdaj, ka smo nauvo zasadili, tau je že vse tak zasajeno kak trbej. Steri zdaj začnejo s tem delati, pridejo, pitajo pa gledajo, kak prej vse lejpo gé. Mi smo nej nevoškani drugomi, vsakši aj pauva, tau je vsakšomi na asek, orsagi tö pa nam tö, radi

ce mam za brati pauv, leko se kauli pogledne zdaj tö, kak flajnsno pa kak ginau delajo, čisto berejo, nega nišo smetke nüti zlüčano. Nej vseeno gé, ka če tapela človik, gde vödelajo sok, pravijo, ka tau je gé tak pobrano kak trbej pa sok je tö dosta baugši gé. Pojep je tö sprvoga brodo, kak mo tau delali, pa te so se za tau vzeli naši slovenski penzionisti, Marijana Kovač je vküppobrala lidi, prej uni z dobre vaule pridejo. Mi smo pa tomi fejs radi.«
Marijana Kovač, podpredsednica Drüštva porabski slovenski

IZ NAŠE KÜNJE: LAŽNI CROISSANTI

Mislím, ka nega nikoga med vami, šteri ne bi pozno francoskih rogljičkov (kiflinov). Dobri pa meki kak puter, filani ali prazni, tau je neka, ka si vsakši rad vzeme, če njemi što da na sto. Sama sam originalnih rogljičkov nej delala, zatau, ka znam, ka je s tem trno dosta dela, pa ka trbej ne vejim kelkokrat prelaga testau prva kak pravo grata za te kifline. En küjar, šteroga rada gledam, pa je napravo lažne francoske rogljičke. Tau je napravo gli za takše kak sam ges. Ka jih mam radi, pa nemamo telko časa, ka bi cejli den s tem delo meli. Te recept vam gnes dam naprej, ka te tüdi vi

lejko probali napraviti te dobre rogljičke oziroma kifline.

Za lažne croissante te nücali:

- ¼ friškoga kvasa (cejli kvas ma 42 g)
 - 1 veliko žlico cukra
 - 2 žlici mele
 - 200 ml mlačne vode
- Najprle te sestavine zmejšamo, pa pistimo 15 minut, ka se napravi kvasec, pa te malo premejšamo z žlico.
- Te pa dodamo cuj h kvasci:
- 350 g gladke mele
 - 1 žličko soli
 - 4 velke žlice olja

Zamejsimo testau, pa ga damo na toplo, naj se gible 30 minut.

Te ga pali premejsimo, pa napravimo kruglo, štero damo v posaudu.

Te pa nücamo še:

- 50 g putra sobne temperature
Kruglo testa cejlo premažemo s tem putrom pa te damo testau v hladilnik za 2 vöri. Lejko ga pa pistite v hladilniki tüdi prejk nauči, pa tak vam povem, ka tüdi dva dni lejko stoji v hladilniki, če vam kaj vmejs pride pa nemate časa vödelati.
Po 2 vöraj testau z rokami čim bole na tenko potegnemo narazen (kak za retaše na tenko) pa vözrejžemo velke trikotnike, štere zasüčemo v kifline.

Premažemo je z djajci pa pistimo v pleji, ka se giblejo še 45 minut.
Pečemo je približno 15 minut na 200 stopinjaj.
Pa dobet tek iz naše v vašo künj!

Simona Rituper

Poletne vitaminske bombe KOPIŠČICE, vsestransko zelišče in sadje

Kopiščice (szeder) so eden najbalkšiš poletni sadov. Paulek toga, ka so eden najbolj okusnih poletnih sadežov, hasnijo za zdravje. Skor tak vögledajo kak maline, depa ovakši žma majo. Zrejljo avgusta in septembra. Té so gé zrejele, dobre za gesti, gda jagode (bogyók) črne gratajo pa se doj pistijo od štingline.

Bola so gé kisele kak maline, ranč tak rastejo paulek lesa, pri potoki, po šancaj. Te divje kopiščice majo trnje. Če be-

remo sad, moramo paziti, aj nam trnje ne poškrabajo kaužo, ka tiste rane žmetno ozdravijo. Zdaj že doma in v nasadih robid pauvajo požlahtnjene sorte brezi bodic (tüske). Sad je najbalkše gé zrankma rano brati, té ma v sebi največ vitaminov. Najbole balkše gé friško brano, srauvo sad gesti, gorponücati. Za dobrote veljajo sok, marmelada in omaka iz robidnic. Leko je nutdejemo v pokaraj, okinčamo z njimi torte. Lejpo farbo dajo sadni župi. Leko začinimo (ízésithetjük) z njimi jogurt. Če dosta sada mamó, vredno gé v hla-

dilnik nut djati. Vzimi ranč tak leko nücamo kak friške, ka trde ostanejo, ne spadnejo vküp kak maline.

Kopišnice majo v sebi dosta féle vitaminov, kak A, B, C in bogate minerale tö. Magnezij, kalij, kalcij, železo, cink in mangan. Izboljšajo spomin, ščitijo krvne žile, upočasnejo staranje, preprečujejo raka, deluje protiv-

netno, krepijo imunski sistem. Padarge tanačivajo, ka je učinkovito proti putiki (köszvény) iz friškoga sada ali iz posušeni

lisk küjani čaj. Liske julišu, augustuša posišimo. Na den eno šalico čaja spigemo, če mamó visko vročino.

Visoka vsebnost vitamina B pomaga pri tvorbi krvi, vino je trnok dobro gé prauti slabokrvnosti. Antioksidanti krepijo imunski sistem, vleti gejmo več sada, vzimi küjajmo čaja iz lisk. Pravijo, ka memorijo tö pobalkša, za starejše svetujejo. Visoka vsebnost kalcija

ovira osteoporozo. Vitamin A in betakarotin skrb mata na našo kaužo, ne gratamo tak brž grbavi (ráncos). Popravla nam vid, ka sad ma v sebi dosta vitamina A in lateina. Diabetiki kopiščice tö leko gejo, sad nema dosta cukra v sebi. Robide ali kopiščice so med najstarejšimi zdravilnimi rastlinami. Že so v lejtaj 400 pred Kristušom v časi Hipokratá pisali od nji. Na Vagrskom so kopiščive že kauli leta 1500 nücali prauti betegom.

Gejte dosta kopiščic, so zdrave gé!

Margit Čuk

KATSAMA, Eleni, Malinc, 2020

GORILA NA LUNI

Glavna junakinja, trinajstletna Marie, živi na grškem otoku, kjer je vsakdanjik prebivalcev prepreden s fantastiko in zgodovino, individualnost pa z družinskostjo in družbenostjo.

Marie že od otroških let spremlja slabovidnost, zato nosi močna očala. Zaradi tega jo vrstniki zasmehujejo, sama pa se ob tem uči življenjsko pomembnih stvari. Takole namreč pravi: »Že kot otrok sem ugotovila, da je zunanji videz precenjen, toda kot je kazalo, sem do te ugotovitve prišla samo jaz. Vendar so moje telesne pomanjkljivosti izoblikovale moj značaj. Izza svojih očal sem videla reči zelo jasno, nemara še jasneje od vseh drugih.

In kmalu sem sama in daleč od kakršne koli dejavnosti razvila edinstveno sposobnost opazovanja, dokaz, da ni nič, kar se zgodi človeku, naj bo še tako grozovito, samo slabo. Odtlej sem videla lepoto, skrito na najbolj nemogočih mestih, denimo v drevesnih krošnjah ali v dlaki potepuškega psa. Videla sem jo, kako mimo plava ob rečnem bregu, kako se izliva v blato, kako se suši na obrežnem kamenju, nato pa se nenadoma odrine proti nebu in vzleti. Vse sem videla kristalno jasno. Jasno sem videla tudi stvari, ki ne obstajajo.«

Zgodba nam pripoveduje tudi o Minosovem prstanu in Tutan-kamonovem očesu, ki so ju našli med izkopavanji na otoku. Pri izkopavanjih je pomagala tudi Marie, ki je drugačna in nenavadna. Živi sama z mamó, s katero se ne razumeta najbolje. Zato velikokrat pobegne v svoj domišljijski svet, v katerem spoznava, kot pravi sama, resnični svet.

Ljubiteljsko zbira barvna ptičja peresa, strani, iztrgane iz najrazličnejših prebranih knjig, in miniaturne amfore. Želi si projektor sanj in pomaga v dobrodelni skupini. Zaveda se, da nas nerazrešene zadeve spremljajo v nedogled. V lovu za tem, kdo je njen oče, spozna tudi strica in svojo čudaško babico.

V ljudeh in stvareh, v srcih ljudi in stvari se skriva več kot zgolj ena resnica.

Avtorica je za knjigo prejela več nagrad, med drugim grško državno nagrado za delo mladinske književnosti.

Pripravila Jana Balažic, Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

... DO MADŽARSKE

Novo učno leto bo za teden daljše

Prejšnji teden so v uradnem listu vlade Magyar Közlöny objavili odredbo notranjega ministra o pomembnih datumih novega učnega leta. Učno leto 2023/24 se bo uradno začelo s 1. septembrom. Čeprav je to petek, bodo učenci šli v šole in ne bodo imeli podaljšanih počitnic, kot se je to velikokrat dogajalo. Prvo polletje se bo uradno končalo 19. januarja 2024, učno leto pa 21. junija, se pravi teden kasneje, kot smo bili vajeni do zdaj. Učenci in dijaki bodo imeli tudi v prihajajočem šolskem letu tri daljše počitnice. Jesenske počitnice bodo trajale en teden, od 30. oktobra do 3. novembra. Najdaljše bodo zimske počitnice, saj bodo učenci doma dva tedna, in sicer od 22. decembra do 5. januarja. Spomladi jih čakajo malo krajše počitnice, šole bodo prazne med 28. marcem in 5. aprilom.

Pisni del maturitetnih izpitov se bo začel 6. maja. Kot običajno bodo najprej dijaki pisali test in esej iz madžarskega jezika in književnosti, sledita matematika in zgodovina. Maturanti bodo opravili ustni del zrelostnih izpitov med 5. in 12. junijem.

Politični barometer

Po najnovejši raziskavi inštituta Idea med strankami še zmeraj zelo visoko vodita vladni stranki Fidezs in krščanskih demokratov, čeprav je njuna koalicija – letos prvič – izgubila precej volivcev. Priljubljenost vladnih strank je padla za 3 odstotke, če bi bile volitve zdaj, bi jima zaupalo svoj glas 27 odstotkov volivcev. Zmaga vladnih strank nikakor ne bi bila ogrožena, saj opozicija nastalih razmer ni znala izkoristiti. Med opozicijskimi strankami je na prvem mestu stranka nekdanjega premiera Ferenca Gyurcsányá Demokratski forum, za to stranko bi se odločilo 12 odstotkov volivcev. Potrebni parlamentarni prag (5 %) bi prestopile še tri stranke, stranka mladih Momentum, desničarska stranka Mi Hazánk (Naša domovina) in stranka, ki je bila ustanovljena »malo zares, malo za hec«, kar kaže tudi njeno ime, Pes z dvema repoma.

GDA JE ŽE DRÜGO NEJ POMAGALO

Gnesden je tak, če nas kaj boli, požremo en algopirin, nurofen ali algoflex, pa tak nagnauk se rejšimo od bolezn. Če betežni gratamo, te k doktorji demo, steri nam napiše recept pa te s tejm demo po tablete v partejko. Tak ka cejli den drügo ne delamo samo tablete požiramo, še tašoga reda tö, če smo sploj nej betežni. Zato ka gnesden hrana že nejma telko vitaminov pa mineralov, ka bi dojšlo za človeško tejlo. Ka so delali prvin, gda so betežni bili

Lasuna Marika iz Sakalauvec

ali če je kaj bolelo, kak so se zdravili, od tauga se spitavo Mariko Šömenek, pomožej Domiter iz Sakalovec.

- *Prvin kak smo k stauli vseli, ste tau prajli, gnes gvüšno ka dež baude, zato ka vas fejst trga. Kak vi tau čütite?*

»Tau tak poznam, ka v pleči me vse ške raztrgati, prvin kak bi dež üšo te pa že preveč. Mi starejši tau že vpa-met vzemamo, gda od tauga gučim tašoga reda se mladi že vsigdar smejejo. Čakajte samo, vej gda te vi že tö telko stari, vas de tö trgalo, pravim njim večkrat.«

- *Dosta je taši, stere glava boli, če kakšen front de, vas front ne mauti?*

»Baudji hvala, name glava ne boli, bola samo pleče.«

- *Tetica, tau meni povejte, prvin gda je lüstvo nej odlo v partejko, k doktorji, gda je nej bilau vrastva, kak so se te vračili, ka so delali, če je kaj bolelo?*

»Nam je mati doma tjüjala tej, lipovoga, s kamüla pa z akacijove rauže pa še ranč ne vejim s koga nej. Če nas je

kaj bolelo, te smo mi te tej pili, depa mejla je mazala tö. Ta je vsefele rauže, rastline nutrastjüjala, gda se je

razhladilo, te je tau tak trdo bilau kak žir, depa barvo je rjavo melo. Tau mazalo je dobro bilau za vse, če te je kaj bolelo, na rano ali če se je kaj gnojilo, na tisto tö.«

- *Gda so mati tau mazalo*

S svojov velkov držinov v senički cerkvi, gda sta dve pravnukejni meli prvo spauved.

tjöjali, samo sprtolejt?

»Cejlo leto so redli tau mazalo, vejn samo v zimi nej, največkrat po vačaraj. Večkrat gda je tjüjala pa tau tak denilo, sem pitala, mati, ka mo gnes za večerdjo meli. Tau se ne more podjesti, tau se samo na kaužo maže, je prajla tašoga reda. Gda se je naredlo, te smo tau mazalo

v taše male kaštüle zlejali pa če nas je kaj bolelo ali smo kakšne rane meli, te nas je mati s tejm mazala.«

- *Ka so prvin delali, če je koga glava bolejla?*

»Te so mrzlo coto gora na glavau zvezali ali z mazalom so namazali pa daj mena valati, ali tau ali tisto, depa edno je valalo.«

- *Mlajše dostakrat vüje bolijo, kak so tau prvin zdravili?*

»Najprvin so sau segreli, pa te tau so gora na vüje djali, če je bolezen nej minaula, te so s spicov mazalo nutra v vüje djali. Tau se je pomalek raztopilo pa globše nutra v vüje steklo, tau je vsigdar valalo. Zdaj, gda je že vse vrastvo tak drago, dobro bi bilau če bi gnesden tö meli taša domanja mazala. Samo tau baja, ka mi se že k tauma ne razmejm, mi že ne vejmo, stera rauža ali rastlina na koj je valaum, ka ozdravi.«

- *Ka so delali, če so kakšno rano meli ali če se je kaj gnojilo?*

»Če smo se vrezali ali ovak smo ranjani gratali, te smo najprvin palinko vlejali na rano, aj ne krvavi pa aj se ne čemeri. Dja sem zdaj tö tak zopojdla, spadnila sem pa na pravoj rauki cejlo kaužo sem si dolapotegnila. Tak sem naredla kak so me mati včili, brž sem palinko goravlejala, malo je peklo, depa

krv tak nagnauk stanila. Depa vidiš zdaj tak lopau tacejli, že se samo malo vidi, gde sem ranjena bila. Prvin

Kejp z indašnjoga borovoga gostüvanja, tetica Marika so bili birauva žena.

so tau delali, če se je kaj gnojilo ali kakšen mozi bijo, te so smolau goradjali. Prvi den je gnoj vtjüppotegnila, drugi den pase je tau cejlo vse vöpisto. Tak ka dosta fele vse smo se zdravili, depa te je telko betežnikov nej bilau kak zdaj. Tau je vejn zato, ka vse fele vküppodjemo, ka je, prvin smo bola prausno djeli, depa tisto je zdravo bilau.«

- *Ka ste delali, če je vas kakšni izület (sklep) bolo ali mišice?*

»Tašoga reda so mati osoleno vodau goravlejali pa dobro so go nutrazribali ta, gde je bolelo. Gda je ta osolena voda posenila, potistim so še z mazalom namazali. Par vör pa nas več nikanej bolelo, lejtali smo kak žrebci.«

- *Mati so vam pokazali kak se tau mazalo dela?*

»Večkrat smo go prosili, aj nam pokaže, depa vsigdar tau prajla, ka zaman de nam kazala, mi se tau nikdar nemo mogli navčiti. Tak ka recept od mazala že niške nejma pa ranč ne vejmo več

tašoga mazala naredti, mati je tau s sebov nesla v grob.«

- *Ka so delali prvin, če je fejst zaub bolo?*

»Če je fejst zaub bolo, te si mogo titi pa so ti ga vöskübnili pa s tejm si se te rejšo od bolezn, več ti je nej trbelo trpati. V vesi sta dva bila tašiva, steriva sta znala zaub skübniti.«

- *Vam so tö skübnili zaub tö doma v vesi?*

»Gnauk me je zadjan zaub tak bolo, ka je več nej bilau vöpre-stati, te sem že tak bila, ka koli bau, od tauga vse baukše bau.

Tak ka sem üšla pa so mi ga vöstjübli, malo je bolelo, depa potistim, gda je s palinkov vöščisto rano, te je že baukše bilau.«

- *Te „zobozdravnik“ je emo klejštje za tau?*

»Emo je vse ka je trbelo, samo injekcijo nej, depa človek, če šké, vse leko vöpre-stoji.«

- *Prvin je lüstvo bola več trpelo, moglo trpeti kak gnesden, nej?*

»Gnesden je tak, če človeka kaj malo boli, te že djajckajo pa mrejtji škejo, prvin so dosta več mogli trpeti zato ka nej bilau telko vrastva, k doktorji so pa samo rejdko šli.«

- *Ka bilau tašoga reda, gda je že stoj fejst betežen bijo, ka so te delali?*

»Gda je že nej vrastvo, nej doktor pa nika drügo nej pomagalo, te je lüstvo vküpprišlo pa je Boga molilo, Boga so prosili za pomauč.« (Tetica Marika z najmlajšim pravnukom)

Karči Holec

Od inda v gnešnji čas

PRIPOVEJSTI O SLOVENSKI KRAJINAJ

Mali varaš skrak maurdja zavolo duge starosti pa svoje lepote bi leko za velkoga

znamenüje. Pa že smo kcujk latinskoj rejči pirus prišli, tak so inda grüški prajli. Pi-

Vse se ja tam najviše na brgej začnol, na sterom gnes cerkev svetoga Jurija stodji. Depa, tam so prvi rami stali, eške prva je krščanstvo v krajino prišlo. Po tejm so se lidge vse dojd do maurdja naselili. Za varovanje varaša so kaulak stejne gorpostavili. Spodkar na fotografiji, na špici, se eške leko vidi eden falajček, ka je od stejn ostano.

vözglasili. Velki je leko zatoga volo tö, ka od maurdja visko gor na brejg sega. Zatoga volo tö, ka v njem so skrak prausni lidi eške tisti živeli, sterim velki lidge pravimo.

Piran, Pirano

Kak vsikšji drugi varaš ali pa ves skrak maurdja pa eške malo nut od njega dvauje ménje ma. Eno je slovensko, drugo talansko mora biti. Tau pa zatoga volo, ka skrak Slovincov v Istri Talani tö živejo. Zaprav, eške skur 100 lejt nazaj so v varašaj zvekšoga Talani živeli. Vse tau se je na velke po drugi velki bojni vöminilo. Po našoj staroj šegi si poglednimo, ka aj bi ménje Piran, Pirano znamenüvalo, od kejc aj bi vöprišlo. Ne paunimo, če kakši varaš v naši pripovejsti o slovenski krajinaj bi telko teorij emo. Po prvom tumačenji korenje njegovoga imena leko v grškoj rejči iškemo, stera rdeče znamenüje. Tau pa zavolo rdeči skal, na steraj so prvi varaš zozidali. Eške rejč stari Keltov pyr se nut zmejša, ta rejč vrek brejga

ranski brejg kak grüška na vejki vögleda. Žive eške ena teorija, stera nas na ingleški otok pela. Tam na djugi

Na toj skulpturi srejdi Tartinijovoga trga se lapau leko vidi, na steri inštrument je igro. Leta 1682 se je v Pirani naraudo. Tam se je šaulo na velki šaulaj. Tau nam od toga pripovejda, kakša viska kultura je v tistom časi v Pirani živela. Pa ranč tak v Kopri, kama je tö na akademijo ojdo. Kaulak 130 koncertov pa prejk 170 sonat je napiso, njegve naute eške gnesden na velke živejo. Najbole »velki« pa poznani njegov Vrajži trilček je biu pa ostano tö. S tem je nauvo tehniko igranja na gosli naprej prineso.

krajina pa grofovstvo Cornwall stodji. Ta stara grofija za svojga patrauna svetoga Pirana ma vözglašenoga. Po tom tumačenji bi varaš ranč po svetom človeki aj ménje daubo. Depa, v njem

bi zaman cerkev s tem imenom iskali. V Pirani že od inda za najbolje prejnjo-ga svetoga človeka Jurija majo. V dokumente poglednimo, tam leko vidimo, ka leta 760 je kak Piranum nut napisani, malo kesnej Pirano pa leta 1282 znauva ga kak Piranum srečamo.

Od prvoga organizejranoga varaša leko nin od leta 600 tadale gučimo. Kakši 100-200 lejt po tistom tej vauski tau zemle, steri v maurdje sega, svoje ménje dobi. Eške gnesden njemi Madona pravijo. Leko, ka na tom mestu je gdasvejta mala cerkev ali pa kapejla device Marije stala. Arheologija nam pripovejda, ka na mestu gnešnjoga Pirana je 23 cerkvi pa kapejlic stalo. Od časa kaulak leta 1000-1300 gučimo. Tau pa nam od toga pripovejda, ka lidge so vörni pa zvün toga

cerkve dale gorpostavliti. Malo ovak povejdano, vsikša takša držina je svojo cerkev škela meti. Tau je v

v tisti časaj, gda je od turizma v toplicaj ranč niške nej brodo. Domanji lidge so njemi od toga pripovejda-

Tak je kaulak leta 1550 Piran vögledo. Maurdje je daleč nut na raub varaša segalo. Nauvi viski rami so se nut v stare stejne zidali, Piran se je vsikšo leto vöminiu.

tisti časaj bilau, gda je Piran za suvereni varaš valau. Nikomi nej trbelo porcije plačüvati, vse je znoutra Pirana ostanolo. Vse tau se leta 1283 vöminiu, gda ga Beneška republika (Veleneci Köztársaság) prejkvzeme. Ta država je tistoga časa najbolje krepka skrak Jadranskoga maurdja bila. Suverenost je vrag vzeu, depa, rejsan velka država je za svoje varaše velko skrb mejla. Vse do Napoleona pa njegov boj je tak ostanolo.

Od padara do goslara

Takši varaši kak Piran so nut v sebe trno poznane pa včene lidi zvali. Nisterni so se v njem narodili tö. V Evropi je biu tistoga časa trno poznani padar Prospero Petronio, steri je zmejs na svoji pauti v Pirani živo. V njem si je svoj daum leta 1680 najšo. Njegvo včenje o zdravdji človeka, o njegovom tejlju pa funkcijaj je za tisti čas revoluciorno bilau. Na velke je po slovenski krajinaj ojdo. Tak je do vretin v Podčetrtek tö prišo, od nji je na velke piso. Največ od toga, kak tista topla voda iz globke zemle nisterne betege leko tazavrači. Tau eške

li, un pa je že analize vedo delati, ka vse se v takšnoj vodej leko najde. Doktor Prospero gnes za pionejra v medicini vala. Depa, nigdar je nej tak popularen biu, kak je tau goslar Giuseppe Tartini grato. Steri muzikant dobre naute piše pa je igra, je že inda popularen biu, pa gnes je nikak ovak nej.

Na mestu Tartinijovoga trga je indasvejta maurdje bilau. Tau se lapau leko na tisti stari sliki vidi. Leko povejmo, ka so maurdji vodau vkraj »vtrgnoli« pa na tom mestu velki trg napravili, na sterom velki ram iz leta 1386 tö stodji, v sterom se je Tartini naraudo. Pokopani je v Padovi, v tom varaši je leta 1770 premino.

V takši stari varašaj, kak je Piran se dosta vsega indašnjoga leko najde. Za takšo paut si čas trbej vzeti. Tau si vzmemo, gda nauve novine Porabje naprej pridejo. Zvün poznani lidi, eške vnaugi nepoznani so v Pirani živeli, v svojom časi pa so eške kak poznani bili.

Miki Roš

Aleksander Ružič

SUNČNA VÖRA

Oča je včasi gorprišo, ka je nika vse fejst naupeuk. Zleto je k ženi v künjo in pito:

»Ti znaš, gé je najna Olga?»

»Ja, v svojoj ižici. Mogučé nej je kaj nej dobro pa je ešče v posteli.«

Friško sta stoupila v Olgino ižico, se spoglednila in začüdeno pravila:

»Tü je nega. Mogučé je z detetom gé venej,« je strajoma zdaj pravo oča Radeti, šteri je stao za njima.

»Vse smo preiskali. In okno je odprto. To lahko samo pomeni, da je pobegnüla,« je sikno skouz zobe Rade. »Zdaj bosta pa morala zapeti,« je ešče skričo in potegno očo za rokav v velko ižo. Te se je pa začnilo. Letele so pesnice in pendreki. Notri so privlekli ešče mater in tüdi ona je dobivala vse poprek. Oča je biu vse krvavi, mati je pa na glas djoukala.

»Reci, kje je Olga,« je besno kričo Rade. »Ne vej. Leko mi delaš kakoli pa ti ne morem povedati, zatou ka ne vej. Tüdi jaz bi rad znao, ka je z mojov dragov čerkov. Ka pa če so go vaši vnoči odpelali,« je zdaj s krvavin okon, na štero je ešče malo vido, pogledno proti Radeti.

Gda je Rade vido v njegovon okej prezir, ga je tou ešče bole razkürilo in te so začnili leteti vdarci z vsej strani. Oče je nakli obležo v krvi, mater so pa vlačili po srteli in go brsali. Oba so vrgli nazaj za ižo, njiva zvezali in postavili stražara.

Za en čas je oča oudpro okou in zastonjo proti ženi.

»Draga moja. Vala ti za vse dobroute, ka si mi ji dala v življenji. Zdaj ideva za sigdar narazno. Boug naj se naja smili. Ali san vseeno v srcej veseli. Nika mi pravi, ka je najna Olga že na dobron. Rejšila se je toga pekla. Vala ti dragi Boug,« je komaj tou vö pravo in že je ponjen zleto pendrek. Malo za tistin so njiva vrgli na džip in da se je mati, vse spotrejšta, mukoma zglednila nazaj proti domačiji, je boleče zazdehnila:

»Zbougon, moj dragi dom, za vsigdar!«

Na brežki se je stavo velki srebrni BMW. Najprle je vöstoupo močen moški, te pa ešče ženska in lepou vözraščena deklina.

»Tak! Zdaj smo pa tü! Navigacija nas je pripelala do iže, gé je bila doma moja babica,« si je globko zazdehnila Gertrude, da se je zglednila ta doj po brejgi proti maloj belo iži, štera je samevala med starimi rasti in kostanji.

»Tü je bila doma moja prababica Olga, od štere si mi pravila?« je pitala zdaj Vanesa, njena čerka.

»Ja. Dosta mi je gučala moja babica od te iže. Pa kak so meli krčmo pa kak je mogla vuji. Drügo leto po bojni. Gda so Rusi odišli. Od toga je šesdeset lejt minoulo. Pa tou san ti že vse pravila.«

»Joj, kak san vesela, ka zdaj vidin v živo njeno ižo. Tak san rada, ka znan po njenon gučati. Po domanje, kak mi je vsigdar pravila moja babica Hilde. Svoje korenje ne smemo pozabiti, je vsigdar pravila. Tau vse je dug do naše Olge,« se je dale veselila Vanesa.«

»Ist das das Haus deiner Großmutter,«¹ se je zdaj oglaso Gertrudin mož. »Wie idyllisch.«²

»Ja, das war das Zuhause unserer Olga. Und ihrer Eltern Ludvik und Teresija,«³ je zdaj poglednila Gertrude svoja moža in se njemi z očmi zavalila, ka nji je pripelo sé, če glij je ešče v vsej sejdo nindri znoutra eden straj, šteri ji je do zdaj zadržavo, ka so nej prlej sé prišli.

»Dober den,« se je za njimi oglaso moški glas, bole po srmaško oblečeni.

Vsi so se strajoma obrnili. Pred sebov so zaglednili starejšoga moškoga. V rouki je držo bejlo plastično turbo. Gda je opazo, ka pogledavajo proti njoj, go je zdigno in dale pravo:

»Gnes san pa dosta najšo. Najrajši man grbanje pa lisičke,« se je zasmejo in pri ton pokazo redke žute zobe.

Najpre je gratala tjuča, te je pa moški pito:

»Vi ste najbrž z Nenškoga? Gledate Brejzarovo ižo? Go mogučé ščete küpiti?« Gda je Gertrude spoznala, ka se njin moškoga nej trbej bojati, je nazaj pravila:

»Malo se vozimo naokouli. Je na oda-jo?«

»Mislin, ka več nej. Oča mi je gučo, ka je tü inda bila gizdava krčma. Z njou sta vertivala Lajči pa Trejza. Mela sta čer, ali njima je vujšla in odišla ta po svejti.«

»Tü pa zdaj nega nikoga doma?«

Zdaj se je možak nagnu naprej, se zgledno naokouli in po tjuma začno gučati:

»Oča mi je pravo, ka so Lajčiva pa njegvo Trejzo odpelali žandari. Tisti den, da njima je čerka ... kak njoj je že bilou ime ... vujšla. Za njima se je slejd zgibila. Nikdar je tü pri nas nišče nej zvedo, kak je te dale z njima bilou, pa tüdi je nej tou ščelo nikoga brigati, zatou ka je nikak šou glas, ka je od toga nej dobro gučati. Ižo je prejkvzejla oblast. Tü je bila zadruga (szövetkezet), dokeč go je nej vrag vzeo, te je pa začnili dojiti. Pred par lejtami go je eden bogataš s Slavskoga dojküpo. Dao go je popraviti pa zriktati. Včasi kaj sé pride. Gučijo, ka s svojov lubicov. Pa zbougon! Iden, ka si grbanje pa dajca na ogenj vržen, pa maček me že tüdi čaka.«

Vsi so gledali za možakon, kak po prašnatoj pouti taškrofa, in gda je odišo, je Gertrude najprle mouži raztomačila, ka je možak gučo, te pa pravila:

»Idemo doj. K iži!«

Gda so prišli do iže, so se najprle začüdili, ka je vse okoli lepou pokošeno.

»Hier macht immer irgendjemand was,«⁴ je pravila Gertrude, da so se stavili na srejdi dvorišča. Iža je bila lepou vöspucana, polke pa zaprejte. Stoupila je k poduknan in pozvala moža in čerko k sebi. Pokazala je na sunčno vöro in začnili gučati:

»Draga moja či, zdaj ti na kratko poven, zakoj smo se tü pod tou sunčno vöro stavili. Od toga do zdaj nišče drugi ne vej nika zvün mené. Vse ti tak poven, kak mi je pravila moja babica Olga.«

»Olga? Pa tvojoj babici je bilou ime Gertrude. Glij tak kak tebi,« je začüdeno pitala Vanesa.

»Zatou ti zdaj poven, kak je v Nenčiji leko gratala naša klinika. Mož tvoje prababice je biu Rus. Ime njemi je za pravo bilou Volodja, če glij ga vsi znamo kak Hans. Volodja je prejk svojga pajdaša, šteri je njiva z Olgov odpelo

na Nenško, zrikto papejre. Biu je šoulani človek, kirurg (sebész). Njegov stariši so bili v Rusiji bogati in visikoga roda, ali ji je včasi po prvoj bojni nouva oblast odpelala v lager. Cejlo dačo so njin vkrajvzeli, ali je njegva mati vseeno srečno skrivoma dala svojimi sinej, šteri je te ešče komaj malo več kak deset lejt biu star, za spomin železno škatülico s podoubno njegve matere in očo. Skrbno go je skrivo, se vözashouivo za doktora in z ruskov soldacijov do sé prišo. In v toj iži se je rodiu mali Vladdek, Hans mlajši. Kratek čas sta bila z Olgov v meričkon lageri, te se je pa vse na Nenškon začnili znouva.«

»Pa od klinike si pravila,« go je z odprejtimi lampami pitala čerka.

»Ja, naša klinika. V škatülici je biu v dupličkon dne skriti fejst dragi diamant in Volodja je s ten začno. Dale je šou njegov sin, Hans mlajši ... Kejpa Volodjinoga očo pa matere ešče itak man. Ščen, ka bi tou dale šlo, od roda v rod. S ten smo začnili. Ti, Vanesa, si dužna tou po mojoj smrti dale pelati.«

»In tak je gratala naša klinika,« je z zvišenostjov zazdehnila Vanesa in poglednila proti oči.

»Ich werde dir auf dem Heimweg alles erklären. Deutschland ist weit weg. Aber jetzt müssen wir los, weil hier jemand fährt,«⁵ je friško povedala Gertrude mouži, da je vidla, ka bi tüdi on rad znao, ka sta si njivi gučali.

Friško so se obrnili in začnili iti gor po pouti. Mimo nji se je pripelo velki mercedes, v šteron sta se pelala starejši moški in edna mlajša ženska. Vsi so se rado vedno poglednili, in ka se je avto nej stavo, so tüdi oni šli dale. Njuv BMW je zabrno, Gertrude pa ešče je poglednila nazaj in na glas pravila:

»Auf Wiedersehen!«⁶

(Konec zgodbe)

1 Je tou iža tvoje babice?

2 Kak idilčno.

3 Ja, tou je dom naše Olge. In njeni starišov Ludvika in Terezije.

4 Nekak tü nika vseeno dela.

5 Po pouti domou ti vse razložin. Nenčija je daleč. Zdaj pa moremo oditi, ka se nekak sé doj pela.

6 Nasvidenje!

RAZGIBAJMO MOŽGANE

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

					AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	DROBEN, SLABOTEN CLOVEK	VALUTA JUŽNE KOREJE	ARIKADA, SVOO	SAM ELLIOTT	ZELO MAJHNA KOLIČINA	PALUČA ZA OŠČENJE PLUČA, RALKA	PASJE-REJEC
					VRSTA IZ DVEM VŠTRIC STOJEČIH OSEB							
					AMERIŠKA FILMŠKA IGRALKA (JULIA)					1		
					LENNON, VDOVA (YOKO)				KRALJINA SOVIČA			
					STENA				ŠPORTNI REKVIZIT ZA DVIGANJE			
POMOČ, FIBROM OČIGLED REM VON	ZARADI, SPRİČO	NEKDANJE PLAČILO ZA DELO TNEGA TEDNA	TV VODITELI PVICE	GUMB	ZVONIMIR BOHTE DELAVEC V KANVO-LONU			PREŽIVOV VORANEC (LOYRO) TORBA ZA SPISE		4		
IZBUIHUNA, ZATEKUNA					2			TORI AMOS, SLOVITO DIRKA-LIŠČE V FRANCJI			PREBI-VALEC ŠVICE	LESENA STAVBA, KOLUBA
ANL. FILM IZ LETA 1990 Z IGRALCEM NA FOTOGRAFJI												ŠPELA BRALIN REKA V ITALIJ (ADIGE)
STALNA BESEDNA ZVEZA, FRAZA		6				REVŠČINA	PROBLEM RENATA TEBALDI					
GIANNA NANNINI	7			IZROJENA ČELIČA AMERIŠKI ROCK PEVEC BOB JOVI					HITER TER FAZA SPANJA			
LUAK				ZAROK IZ LESENIM LETEV SERGEJ ILJUŠIN								
VOZILO Z ENIM SEDEŽEM							NASELJE OB CESTI PIVKA-ILIRSKA BISTRICA		8			
VENERA JUTRAJ				3			GLAVNO MESTO ERITREJE					5

Končna rešitev:

1	2	3	4	5	1	6	7	8	1	8
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

V četrtek 7. septembra bo oddaja Slovenski utrinki na sporedu TV Slovenija 1 ob 14:45. Ponavljanje magazina bo na sporedu TV Slovenija 3 v nedeljo 10. septembra ob 19:30. Oddajo si lahko kasneje ogledate na spletnem naslovu:

<https://www.rtv slo.si/tv/oddaja/84>

Pridružite se nam pred zasloni!

TV SPORED

Na naslednji povezavi najdete pregleden spored TV Slovenija 1 in Slovenija 2 za izbran dan: <https://tvspored.delo.si/>

SUDOKU

8		2		1		3		
3		7			9		5	
	4		3			8		
			1					
1			6	9	2			5
					4			
		1			3		6	
	3		9			5		2
		6		5		9		7

ŠTEVILČNA KOMBINACIJA

S kombiniranjem razvrstite spodnje številke v križanko, tako da se bo vse pravilno križalo in izšlo. Ob pravilni rešitvi boste na označenih poljih dobili rojstno letnico (31. 8.) igralca na sliki.

45 - 51 - 80 - 84 - 446 - 491 - 771 - 808 - 1994 - 3171 - 9033 - 9390 - 9760 - 9851 - 10416 - 20541 - 58553 - 74904 - 80056 - 89987 - 95717 - 97178 - 575554 - 711774 - 1855147 - 5659513 - 7115479 - 8849783 - 559458149 - 943772831 - 3870809851 - 4915796855 - 5151710889 - 9118479890

TRGOVSKO PODJETJE GORIČANKA LAMAR
Trdkova d.o.o. www.goricanka.si

Goričankin pohod

Prva organizirana gorička vzdržljivostna preizkušnja

- **sobota, 16. september 2023**
- **Športni center Martinje**
- **Zbiranje udeležencev in zadnje prijave: med 6:30 - 7:00**
- **Start: ob 7:00**
- **startnina 18€ vključuje: vodo, majico, prigrizek med potjo, toplo malico na koncu pohoda; za predprijavljene tudi darilo!**

<https://www.goricanka.si/prijava-na-goricankin-pohod>

TRGOVSKO PODJETJE GORIČANKA LAMAR
Trdkova d.o.o. www.goricanka.si

Prijave na pohod:

www.goricanka.si/prijava-na-goricankin-pohod

- **Celotna pot: 33 - 34 km**
- **na celotni poti ca. 1000 m višinske razlike**

Potek celotne trase: Športni center Martinje - Trdkova - Dolič - Kuzma - Grad - Dolnji Slaveči - Sveti Jurij - Rogošovci - Nuskova - Serdica - Gornji Slaveči - Kuzma - Matjaševci - Trdkova - Športni center Martinje

- **Krajša pot: ca. 16 km**

Potek krajše poti: Športni center Martinje - Trdkova - Dolič - Kuzma - Grad - Dolnji Slaveči - Sveti Jurij - prevoz do Športnega centra Martinje

Urejeni postanki pri naših poslovalnicah pri Gradu in pri Svetem Juriju ter na Tromeji.

Vsak udeleženec pohoda je sam odgovoren za svojo varnost, za upoštevanje cestno-prometnih predpisov, ki veljajo za pešce na cestah in javnih površinah. Organizator ne prevzema odgovornosti za kakršne koli poškodbe ali nesreče pohodnikov.

Pod Srebrnim brejgom ...

... so skrak vsej nevol po katastrofi z visko vodau eške ribe naprej prišle. Divdja voda, po sterij je velka povauden prišla, je ribe na velke voodnesla. Lidge iz ribiški držin so ji s košarami pa mrežami vsepovsedi - eške v garažaj - lovili, ka so je po tejm nazaj v vodau spūstili. Depa, kvar je nebesko velki. Pravijo, ka potokom pa rekam de od 5-10 lejt trbelo, ka cejli ribji fond nazaj normalen

Takši fotografij z mrtvimi ribami je na gezero bilau napravljeni.

grata. Turizem na vodaj pa skrak nji lejpe pejneze nosi. Tau gnako za ribičijo vala. Depa, na eni mestaj tau dugo »mrtvo« ostane. Nega rib, nega ribičije, nega pejnez.

Eno drugo nevalo je Jadransko maurdje naprej prineslo. Tam

Plamenka (Pterios miles) v tropski maurdjaj žive. Kak povejdano, že se je v Jadransko maurdje preselila. Ta riba v svoji iglaj trno vražji čemer nosi. Njeni čemer vej živce vcejlak na nikoj djasti, človeki se zatoga volo srce dojtavi ali pa več ne more zdijavati.

zagnauk rib zavole geste, se pa neka vcejlak drugoga godi. Tau nam od lagvoga dela človeka pripovejda. Vejmo, klima se je vcejlak vöminila pa vse vküper eške bole grdau vögleda. Jadransko maurdje zmejs kak kakša stara mlaka vej toplo biti. Zatoga volo v njega vej kakša takša stvar priti, stera je v njem nigdar nej žive-la. Lidge že takše ribe pod vodau vijdijo, sterij so 20 lejt nazaj ške nigdar nej. Nauva senzacija je riba plamenka gratala.

Naš Srebrni brejg z ribami nikšne nevole nema. Zaprav, nut v njem ribji fosili iz Panonskoga maurdja spijo. Kak pa je vsem poznano, takši fosili nika ne naredijo. Vcejlak ovak pa s fosili v politiki vögleda, tisti eške kak živejo pa kaj drugoga tō naredijo. Depa, naš brejg si tē dneve od toga nika ne brodi.

Miki Roš

USKLAJEVANJE PRI NARODNOSTNEM ŠOLSTVU

7. avgusta sta se predsednik Državne slovenske samouprave Karel Holec in višja svetovalka Zaveda Republike Slovenije za šolstvo Valentina

Novak srečala s predsednikom sveta Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti (PMSNS) Dušanom Orbanom in strokovnima sodelavkama PMSNS Katjo Gönc in Piroško Prša. Glavna tema srečanja je bil projekt Dvig kakovosti narodnostnega šolstva za madžarsko narodnostno skupnost v Sloveniji ter slovensko narodno skupnost na Madžarskem, ki ga sofinancira EU iz Evropskega socialnega sklada,

podpira pa slovensko ministrstvo za vzgojo in izobraževanje. Glavni namen programa je omogočiti učencem, ki obiskujejo dvojezične šole, kakovostne strokovne vsebine ter izboljšati možnosti izobraževanja v slovenskem in madžarskem jeziku; ključnega pomena je razvijanje jezikovnih in strokovnih kompetenc zaposlenih v vzgojno-izobraževalnih zavodih ter dodatno razširjanje izobraževalnega sistema v dvojezičnih vzgojno-izobraževalnih zavodih v Prekmurju in Porabju. Krovni organizaciji poskušata uskladiti vsebine in programe, ki bi obema manjšinskima skupnostma omogočili lažje in kakovostnejše delovanje. Porabska skupnost je v projektu prosila za dve novi delovni mesti, in sicer za novega učitelja asistenta in vzgojiteljico. Predsednika krovnih organizacij se strinjata, da je povezovanje in sodelovanje dveh sicer različnih skupnosti lahko velika dodana vrednost.

Valentina Novak

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Andrea Kovács

Glavna in odgovorna urednica
Nikoletta Vajda-Nagy
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TOPnet d.o.o.
Kupšinci 49d, 9000 Murska Sobotka; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Urad predsednika vlade, oddelek za narodnosti,
Zveza Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS
za Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

www.porabje.hu